

Suvestinė redakcija nuo 2016-05-01 iki 2016-07-14

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [11-239](#), i. k. 0991010ISTAI-1019

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RADIACINĖS SAUGOS
ĮSTATYMAS**

1999 m. sausio 12 d. Nr. VIII-1019
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
ĮSTATYMO PASKIRTIS IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų santykius, atsirandančius dėl veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo. Šis įstatymas nustato radiacinės saugos teisinius pagrindus, leidžiančius apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apšvita** – procesas, kurio metu jonizuojančiosios spinduliuotės srautas apšvitina žmogų ar aplinką.

2. **Branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais** – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais arba jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje, kuria verčiamasi branduolinės energetikos objektuose, branduolinės energetikos objektų aikštelėse, taip pat veikla su branduolinio kuro ciklo medžiagomis, branduolinėmis medžiagomis ir daliosiomis medžiagomis, kurios ir kurių kiekiai nurodyti Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

3. **Darbuotojas, dirbantis su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais**, (toliau – **darbuotojas**) – valstybės tarnautojas, pagal darbo sutartį ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais dirbantis darbuotojas, kurių veikla susijusi su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais arba kurie yra jų veikiami ir veikiami apšvitos, kurios dozė gali viršyti gyventojams nustatytas ribas.

4. **Gamtinė jonizuojančioji spinduliuotė** (toliau – **gamtinė spinduliuotė**) – jonizuojančioji spinduliuotė, kurią sudaro kosminė spinduliuotė ir natūraliai pasiskirsčiusių gamtinių radionuklidų spinduliuotė.

5. **Gyventojai** – visi fiziniai asmenys, išskyrus darbuotojus ir mokinius bei studentus, mokymosi metu naudojančius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, taip pat fizinius asmenis, apšvitinamus dėl jų pačių sveikatos priežiūros arba savanoriškai padedančius pacientams ar dalyvaujančius medicininiuose ir biomedicininuose moksliniuose tyrimuose.

6. **Jonizuojančioji spinduliuotė** – spinduliuotė, kuriai veikiant biologinėje aplinkoje susidaro skirtingų krūvių jonai.

7. **Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius** – įrenginys ar jo dalis, skirta kurti jonizuojančiąją spinduliuotę, bet neturinti radioaktyviųjų medžiagų. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius yra jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis.

8. **Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis** – aparatas, radioaktyvioji medžiaga, įrenginys, gaminys arba prekė, skleidžiantys arba galintys skleisti jonizuojančiąją spinduliuotę.

9. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinė sauga – visuma teisinių, organizacinių ir techninių priemonių bei veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančių šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų ir (ar) jų darbuotojų kompetencijų, kurių tikslas – užtikrinti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių apsaugą nuo neteisėto jų užvaldymo ar pagrobimo, praradimo, teroro akto, nesankcionuoto pašalinių asmenų patekimo prie jų, neteisėto panaudojimo ar perdavimo, taip pat kitų piktavališkų veiksmų, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai gali kelti riziką žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, taip pat užtikrinti šių veiksmų prevenciją.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

10. Kokybės laidavimas – visuma veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti, kad verčiantis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais naudojamos sistemos, komponentai arba procedūros atitiktų kokybės reikalavimus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

11. Laikinasis leidimas – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, turintiems valstybėje narėje išduotą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, laikinai Lietuvos Respublikoje verstis laikinajame leidime nurodyta veikla, laikantis šiame įstatyme nustatytų sąlygų ir reikalavimų. Vertimosi veikla laikinumą vertina ir laikinojo leidimo galiojimo terminą nustato laikinąjį leidimą išduodanti institucija, atsižvelgdama į veiklos ypatumus, vykdymo trukmę, reguliarumą, dažnumą ir tęstinumą, pagal laikinąjį leidimą išduodančios institucijos nustatytus kriterijus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

12. Leidimas vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, laikantis šiame įstatyme nustatytų sąlygų ir reikalavimų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

13. Leidimas vežti radioaktyvias medžiagas – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyvias medžiagas laikantis šiame įstatyme nustatytų sąlygų ir reikalavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

14. Leidimo vežti radioaktyvias medžiagas turėtojas – asmuo, turintis teisės aktuose nustatyta tvarka išduodamą leidimą, kuriuo suteikiama teisė įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyvias medžiagas, ir atsakantis už leidimu reguliuojamos veiklos sąlygų laikymąsi.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

15. Medicininė apšvita – apšvita, kurią patiria pacientai sveikatos priežiūros metu, medicininių ir biomedicininių mokslinių tyrimų metu ir asmenys (išskyrus darbuotojus), kurie savanoriškai padeda pacientui.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

16. Nemedicininė apšvita – apšvita, nepriskiriama medicininei apšvitai ir patiriama siekiant

gauti informacijos kitais negu ligų diagnostikos ir (ar) gydymo bei sveikatos būklės gerinimo tikslais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

17. Nereguliuojamosios veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais kriterijai (toliau – **nereguliuojamosios veiklos kriterijai**) – kriterijai, kuriuos atitinkančiai veiklai netaikomi radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir nereikalinga licencija ar laikinasis leidimas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

18. Paliktasis jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis – uždarys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis, kurio aktyvumo lygis jo nustatymo metu yra didesnis už teisės aktuose nustatytus nereguliuojamosios veiklos kriterijus, tačiau kuris nėra kontrolės objektas dėl to, kad niekada juo nebuvo, arba dėl to, kad buvo paliktas, pamestas, laikomas ne vietoje, pavogtas ar perduotas kitam licencijos ar laikinojo leidimo turėtojų apie tai tinkamai nepranešus įgaliotajai institucijai ir apie tai neinformavus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio gavėjo.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

19. Radiacinė sauga – visuma teisinių, organizacinių ir techninių priemonių, kurių tikslas – užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

20. Radioaktyvioji medžiaga – medžiaga, kurioje yra vienas arba daugiau radionuklidų ir kurių aktyvumas arba savitasis aktyvumas viršija teisės aktuose nustatytą vertę.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

21. Radioaktyvusis užterštumas – medžiagos, jos paviršiaus ar aplinkos, taip pat žmogaus (išorinis odos ir vidinis) užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

22. Radiologinė avarija – dėl įrenginių gedimo, technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių kilęs neįprastasis įvykis, dėl kurio esamų ar galimų padarinių būtina imtis neatidėliotųjų veiksmų, siekiant sumažinti jonizuojančiosios spinduliuotės žalingo poveikio riziką žmonėms, jų turtui ar aplinkai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

23. Radiologinis incidentas – neįprastasis įvykis, kilęs dėl įrenginių gedimo, technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių, arba įvykis, sukeltas piktavališkais tikslais ar atsiradęs dėl neteisėtos veiklos, tačiau neatitinkantis radiologinės avarijos kriterijų.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

24. Valstybė narė – Europos Sąjungos valstybė narė, Europos ekonominės erdvės valstybė.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

25. Valstybinė radiacinės saugos ekspertizė – radiacinės saugos duomenų analizė, jos raidos tendencijų prognozė, kurią atlieka šiuo įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ar

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais įgalios valstybės institucijos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

26. Veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais (toliau – **veikla**) – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ar su radioaktyviosiomis atliekomis, kuri lemia arba gali lemti papildomą darbuotojų ir gyventojų apšvitą arba dėl kurios padidėja apšvitintų žmonių skaičius ar žmonių apšvitos tikimybė.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

27. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3 straipsnis. Pagrindiniai radiacinės saugos principai

Visokia veikla leidžiama ir vykdoma vadovaujantis šiais pagrindiniais radiacinės saugos principais:

1) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimo pagrįstumo principu - visų rūšių veiklos, kurios metu naudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, duodama ekonominė, socialinė ir kitokia nauda žmogui ar visuomenei turi būti didesnė, negu daroma žala žmonių sveikatai ir aplinkai;

2) optimizavimo principu - atskirų asmenų ar visos visuomenės visokia apšvita turi būti tokia maža, kokią įmanoma pasiekti atsižvelgiant į ekonominius ir socialinius faktorius;

3) ribojimo principu - visų veiklų sąlygota dozių suma negali viršyti nustatytosios, išskyrus paciento gaunamą dozę dėl jo sveikatos priežiūros bei asmens (kai tai nesusiję su jo darbu), savanoriškai padedančio pacientui ar dalyvaujančio medicininiuose bei biomedicininuose moksliniuose tyrimuose, gaunamą dozę.

ANTRASIS SKIRSNIS RADIACINĖS SAUGOS VALSTYBINIS VALDYMAS

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė):

1) nustato gyvenimo ir ūkinės veiklos ypatingo režimo sąlygas teritorijose, kurios nukentėjo nuo branduolinės ar radiologinės avarijos;

2) steigia Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrą ir tvirtina jo nuostatus;

3) nustato radiologinių incidentų ir avarijų valdymo ir jų padarinių likvidavimo tvarką;

4) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

5 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencija radiacinės saugos srityje

Radiacinė sauga yra valstybės perduota savivaldybėms funkcija, už kurią atsakingas savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos direktorius:

1) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikia visuomenei informaciją apie branduolines ir radiologines avarijas, radioaktyviųjų medžiagų taršą, galinčias turėti ar turinčias įtakos aplinkos užterštumui, žmonių sveikatai ar gyvybei, ir įgyvendinamas radiacinės saugos priemonės;

2) rengia žmonių radiacinės saugos ir branduolinių ir radiologinių avarių padarinių likvidavimo planus ir juos įgyvendina branduolinės ir radiologinės avarių atvejais;

3) atlieka kitas su radiacine sauga susijusias funkcijas, kurias nustato kiti įstatymai ir teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

6 straipsnis. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija), įgyvendindama Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų nuostatas, rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų, reglamentuojančių gyventojų, darbuotojų ir aplinkos radiacinę saugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių poveikio ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, projektus, išskyrus teisės aktų, reglamentuojančių verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais naudojamų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, projektus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

2. Sveikatos apsaugos ministras tvirtina teisės aktus, nustatančius:

- 1) žmonių ir atskirų jų grupių apšvitos ribines dozes ir jų laikymosi reikalavimus;
- 2) apšvitos dozių ir taršos lygius, taikomus įvykus branduolinei ir (ar) radiologinei avarijai;
- 3) žmonių, atskirų jų grupių ir aplinkos radiacinės saugos reikalavimus;
- 4) nereguliuojamosios veiklos kriterijus;
- 5) rekomenduojamus medicinines apšvitos lygius, taikomus medicininių diagnostinių ir gydymo procedūrų, kurioms naudojama jonizuojančioji spinduliuotė, metu;
- 6) nemedicininės apšvitos procedūrų sąrašą ir jų atlikimo tvarką;
- 7) radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normas ir leidimų išmesti į aplinką radionuklidus išdavimo tvarką;

8) kartu su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija – radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimo, išvežimo, vežimo tranzitu ir vežimo Lietuvos Respublikoje tvarką bei leidimų išdavimo taisykles;

9) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, išskyrus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais naudojamus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, fizinės saugos reikalavimus;

10) uždarųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių pavojingumo kategorijas, atsižvelgiant į jų galimą poveikį žmonėms ir aplinkai dėl jonizuojančiosios spinduliuotės;

11) radiacinės saugos reikalavimų atitikties nustatymo ir kontrolės tvarką;

12) statybos produktų, kuriuos privaloma radiologiškai ištirti, sąrašą ir leidžiamuosius radionuklidų aktyvumo rodiklius statybos produktuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

3. Sveikatos apsaugos ministerija pagal kompetenciją koordinuoja ir organizuoja:

- 1) radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normų laikymosi kontrolę;
- 2) gyventojų ir darbuotojų apšvitos (gamtinės, medicininės, profesinės ir avarinės) poveikio

visuomenės sveikatai stebėseną (monitoringą), užtikrina Valstybinio visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondo tvarkymą;

3) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis – licencijų ar laikinųjų leidimų verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, išdavimą, jų patikslinimą, jų galiojimo sustabdymą, jų galiojimo sustabdymo panaikinimą ar jų galiojimo panaikinimą;

4) priežiūrą, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytą veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, reikalavimų ir kaip taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė už šių reikalavimų pažeidimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

5) prevencijos priemonės, perspėjant apie paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų atsiradimą ir jų sutvarkymo kontrolę;

6) nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų parengtą likviduoti branduolinės ir radiologinės avarijų padarinius;

7) visuomenės sveikatos ugdymą sveikatos apsaugos nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio klausimais.

4. Sveikatos apsaugos ministerija atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7 straipsnis. Radiacinės saugos centras ir jo kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

1. Radiacinės saugos centras yra įstaiga prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Radiacinės saugos centras yra viešasis juridinis asmuo, iš valstybės biudžeto ir kitų valstybės pinigų fondų išlaikoma biudžetinė įstaiga, turinti sąskaitų banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu. Radiacinės saugos centro paskirtis – Vyriausybės ar jos pavedimu sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka koordinuoti valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmus radiacinės saugos srityje, vykdyti gyventojų ir aplinkos apšvitos bei veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmų koordinavimą radiacinės saugos srityje verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą.

2. Radiacinės saugos centras veikia pagal Vyriausybės patvirtintus Radiacinės saugos centro nuostatus ir pagal Vyriausybės nustatyta tvarka parengtą ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Radiacinės saugos centro metinį veiklos planą. Vyriausybė Radiacinės saugos centro nuostatus gali pavesti tvirtinti sveikatos apsaugos ministrui.

3. Radiacinės saugos centro direktorių ketverių metų kadencijai Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų sveikatos apsaugos ministras. Radiacinės saugos centro direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas sveikatos apsaugos ministrui.

4. Sprendimus Radiacinės saugos centro vardu priima Radiacinės saugos centro direktorius. Kitais įstatymų nustatytais Radiacinės saugos centro kompetencijos klausimais Radiacinės saugos centro nuostatuose nustatyta tvarka sprendimus priima Radiacinės saugos centro direktorius ir kiti Radiacinės saugos centro pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

5. Radiacinės saugos centras:

1) teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja formuojant ir įgyvendinant valstybės politiką radiacinės saugos srityje ir rengia teisės aktų radiacinės saugos klausimais projektus;

2) pagal kompetenciją dalyvauja nustatant radiacinės saugos bei jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių apskaitos ir jų radiacinės saugos bei fizinės saugos užtikrinimo valstybinio reglamentavimo principus ir kriterijus, rengia ir tvirtina minėtų principų ir kriterijų įgyvendinimo tvarkos aprašą ir rekomendacijas;

3) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka išduoda licencijas ar laikinuosius leidimus verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, juos patikslina, sustabdo jų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą ar panaikina jų galiojimą;

4) prižiūri, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą bei jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, išskyrus reikalavimus, taikomus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, ir už šių reikalavimų pažeidimus taiko įstatymų nustatytą atsakomybę;

5) organizuoja ir vykdo asmenų, kurių veiklai nereikalinga Radiacinės saugos centro išduodami licencija ar laikinasis leidimas, tačiau kurių vykdoma veikla gali turėti įtakos žmonių ir aplinkos apšvitai jonizuojančiąja spinduliuote ir (ar) verčiantis šia veikla yra tikimybė nustatyti paliktąjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinį ar radionuklidais užterštą objektą, valstybinį radiacinės saugos reglamentavimą ir priežiūrą;

6) organizuoja ir atlieka oro, geriamojo vandens, maisto produktų ir jų žaliavų, statybinių medžiagų ir jų gaminių bei kitų objektų, kurie gali lemti žmogaus apšvitą, taršos radionuklidais stebėseną (monitoringą), įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ima ir gauna reikalingus bandinius;

7) atlieka gyventojų ir darbuotojų apšvitos (gamtinės, medicininės, profesinės ir avarinės) poveikio visuomenės sveikatai stebėseną (monitoringą), teikia duomenis Valstybiniam visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondui Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;

8) kontroliuoja radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normų laikymąsi ir išduoda leidimus išmesti į aplinką radionuklidus;

9) kontroliuoja prevencijos priemonių, kuriomis perspėjama apie paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų atsiradimą, įgyvendinimą ir paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų sutvarkymą;

10) rengia radiacinės saugos būklės apžvalgą ir teikia siūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms radiacinės saugos klausimais ir informuoja visuomenę;

11) organizuoja ir atlieka gyventojų, darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių individualiosios apšvitos stebėseną (monitoringą) normaliomis sąlygomis, branduolinių ir radiologinių incidentų bei avarių atvejais, taip pat jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio žmonėms tyrimus ir vertinimą;

12) pagal kompetenciją atlieka radiacinės saugos būklės tyrimus ir valstybinę ekspertizę;

13) Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja radiologinių incidentų ir avarių valdymą, dalyvauja likviduojant jų padarinius ir pagal kompetenciją dalyvauja valdant branduolines avarijas ir likviduojant jų padarinius;

14) valstybės lygmeniu planuoja ir organizuoja radiologinių incidentų ir avarių prevencijos priemonių įgyvendinimą;

15) pagal kompetenciją dalyvauja teritorijų planavimo ir statinių statybos procese;

16) pagal kompetenciją bendradarbiauja su tarptautinėmis ir šalies organizacijomis radiacinės saugos srityje ir dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų, komitetų ir grupių veikloje;

17) tvarko Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrą, teisės aktų nustatyta tvarka suteikia prieigą Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai prie šiame registre esančių duomenų, reikalingų jos funkcijoms tinkamai atlikti;

18) inicijuoja ir koordinuoja su radiacine sauga susijusius mokslinius tyrimus ir bandymus, reikalingus radiacinei saugai gerinti;

19) suinteresuotų asmenų prašymu teikia mokamas visuomenės sveikatos priežiūros

paslaugas pagal patvirtintą Sveikatos apsaugos ministerijos sąrašą ir įkainius;

20) licencijų ar laikinųjų leidimų turėtojų prašymu kreipiasi į Policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentą, asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir Centrinę hipotekos įstaigą patikrinti, ar nėra šio įstatymo 10 straipsnio 17 punkte nurodytų aplinkybių, dėl kurių konkretus fizinis asmuo negalėtų būti skiriamas atsakingu už I, II, III pavojingumo kategorijų uždarytą jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą ar priimamas į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius. Nurodytoms institucijoms pagal kompetenciją pateikus atsakymus raštu ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo kreipimosi gavimo teikia licencijos ar laikinojo leidimo turėtoju išvadą dėl šio asmens tinkamumo dirbti šį darbą;

21) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

6. Radiacinės saugos centras, atlikdamas šiame straipsnyje nustatytas funkcijas, iš valstybės ir savivaldybių institucijų, asmenų, nurodytų šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje, kurių veiklai reikalinga Radiacinės saugos centro išduodama šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, ir asmenų, kurių veiklai nereikalinga šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, tačiau kurių vykdoma veikla gali turėti įtakos žmonių ir aplinkos apšvitai jonizuojančiąja spinduliuote ir (ar) yra tikimybė nustatyti paliktąjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinį ar radionuklidais užterštą objektą, turi teisę paimti ėminius radiologiniams tyrimams, reikalauti ir gauti visą reikalingą informaciją, dokumentus, medžiagą, tyrimų duomenis ir asmenų duomenis, kurie reikalingi prižiūrėti, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7¹ straipsnis. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

1. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, vykdydama radiacinės saugos ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinės saugos verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą:

1) Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka išduoda licencijas ar laikinuosius leidimus verstis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, juos patikslina, sustabdo jų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą ar panaikina jų galiojimą;

2) suderinusi su Sveikatos apsaugos ministerija, rengia ir tvirtina darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių, nuolatos ar laikinai dirbančių branduolinės energetikos objektuose, taip pat kitų asmenų, laikinai vykdančių veiklą branduolinės energetikos objektuose, radiacinės saugos reikalavimus;

3) prižiūri, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų radiacinės saugos reikalavimų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir verčiantis šia veikla naudojamų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinės saugos reikalavimų, ir už šių reikalavimų pažeidimus taiko įstatymų nustatytą atsakomybę;

4) prižiūri, kaip laikomasi darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių, nuolatos ar laikinai dirbančių branduolinės energetikos objektuose ar vykdančių branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, taip pat kitų asmenų, laikinai vykdančių veiklą branduolinės energetikos objektuose ar branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, radiacinės saugos reikalavimų;

5) organizuoja ir pagal kompetenciją atlieka radiacinės saugos būklės tyrimus ir valstybinę ekspertizę verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

6) teikia informaciją valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms apie radiacinės saugos būklę verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

7) dalyvauja atliekant branduolinių ir radiologinių avarių, įvykusių branduolinės energetikos objektuose ar vykdant branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, tyrimus, prognozuoja jų padarinius ir teikia siūlymus, kaip jų išvengti ir juos likviduoti;

8) pagal kompetenciją bendradarbiauja su tarptautinėmis ir šalies organizacijomis radiacinės saugos srityje ir dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų, komitetų ir grupių veikloje;

9) pagal kompetenciją rengia ir (ar) teikia Vyriausybei Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir (ar) kitų teisės aktų, reglamentuojančių verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais naudojamų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, projektus ir nustato jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinės saugos reikalavimus ir taisykles;

10) nustato branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančių darbuotojų ir asmenų, atsakingų už radiacinę saugą, nurodytų šio įstatymo 10 straipsnio 4 punkte (toliau – asmenys, atsakingi už radiacinę saugą), privalomojo radiacinės saugos mokymo, instruktavimo ir žinių patikrinimo tvarką bei fizinių asmenų, siekiančių įgyti teisę mokyti darbuotojus ir asmenis, atsakingus už radiacinę saugą, radiacinės saugos, atestavimo tvarką;

11) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos funkcijos yra atskirtos nuo kitų institucijų, įstaigų ar organizacijų, užsiimančių branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais plėtra ar jonizuojančios spinduliuotės šaltinių naudojimu verčiantis branduolinės energetikos srities veikla.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

TREČIASIS SKIRSNIS VEIKLOS RADIACINĖS SAUGOS SRITYJE LICENCIJAVIMO SĄLYGOS

8 straipsnis. Veiklos licencijavimas, laikinųjų leidimų ir leidimų vežti radioaktyviąsias medžiagas ir radioaktyviąsias atliekas, susidarančias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimas

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

1. Gaminti, naudoti, saugoti, montuoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, prekiauti jais, vežti radioaktyviąsias medžiagas, tvarkyti (atlikti pradinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą (rinkti, rūšiuoti, dezaktyvuoti), atlikti pagrindinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, saugoti) ir vežti radioaktyviąsias atliekas ir, neturint jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte ar verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą asmenį, turintį licenciją, galima tik turint Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka išduotą licenciją ar laikinąjį leidimą, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla gali verstis Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo arba kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialai, taip pat kitos užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje (toliau – asmuo).

3. Licencija ar laikinasis leidimas, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, nereikalingi:

1) verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuriems taikomi nereguliuojamosios veiklos kriterijai;

2) vežti ir saugoti jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3) vežti radioaktyvias medžiagas nekontroliuojamose pakuotėse, nurodytose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, reglamentuojančiose pavojingų krovinių vežimą.

4. Licencijų ar laikinųjų leidimų rūšys yra šios:

1) licencija ar laikinasis leidimas gaminti, naudoti, saugoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir (ar) tvarkyti (atlikti pradinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą (rinkti, rūšiuoti, dezaktyvuoti), atlikti pagrindinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, saugoti) radioaktyvias atliekas;

2) licencija ar laikinasis leidimas montuoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius;

3) licencija ar laikinasis leidimas prekiauti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

4) licencija ar laikinasis leidimas vežti radioaktyvias medžiagas ir (ar) radioaktyvias atliekas;

5) licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte;

6) licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą asmenį, turintį licenciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

5. Licencijas ar laikinuosius leidimus verstis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išduoda Radiacinės saugos centras.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

6. Licencijas ar laikinuosius leidimus verstis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais išduoda Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7. Įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ir vežti šalies viduje radioaktyvias medžiagas galima tik turint Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą vežti radioaktyvias medžiagas. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, norintys gauti leidimą vežti radioaktyvias medžiagas, turi pateikti per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamiesi į Radiacinės saugos centrą ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją nustatytos formos paraišką. Jeigu leidimo vežti radioaktyvias medžiagas turėtojai nesilaiko sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtinto teisės akto, reglamentuojančio radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimą į Lietuvos Respubliką, išvežimą iš jos, vežimą

tranzitu ir vežimą šalies viduje, reikalavimų ir (ar) sveikatos apsaugos ministro patvirtintų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų arba sveikatos apsaugos ministro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtintų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir per leidimą išdavusios institucijos nustatytą terminą nepašalina nurodytų pažeidimų, Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija panaikina leidimo vežti radioaktyvias medžiagas galiojimą. Leidimas vežti radioaktyvias medžiagas galioja 3 metus, jeigu jame nenurodytas trumpesnis terminas. Leidimo vežti radioaktyvias medžiagas galiojimo terminas nustatomas atsižvelgiant į paraiškoje nurodytą vežimo datą (datas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

8. Įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ir vežti šalies viduje radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galima tik turint sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka išduotą leidimą vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu. Jeigu fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, turintys leidimą vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, nesilaiko sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtinto teisės akto, reglamentuojančio radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimą į Lietuvos Respubliką, išvežimą iš jos, vežimą tranzitu ir vežimą šalies viduje, reikalavimų ir (ar) sveikatos apsaugos ministro patvirtintų radiacinę saugą ar jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir per Radiacinės saugos centro nustatytą terminą nepašalina nurodytų pažeidimų, Radiacinės saugos centras panaikina leidimo vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galiojimą. Leidimas vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galioja 3 metus, jeigu jame nenurodytas trumpesnis terminas. Nustatant leidimo vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galiojimo terminą, būtina atsižvelgti į valstybės, į kurią vežamos radioaktyviosios atliekos, susidariusios nebranduolinio kuro ciklo metu, ir tranzito valstybių įgaliotųjų institucijų nustatytas vežimo sąlygas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

9. Jeigu asmuo turi Radiacinės saugos centro išduotą licenciją ar laikinąjį leidimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai, papildoma licencija ar laikinasis leidimais laikinai veiklai su tais pačiais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais branduolinės energetikos objekte ar laikinai veiklai jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte neišduodami, tačiau Radiacinės saugos centras tokią licenciją ar laikinąjį leidimą išduoti arba patikslinti gali tik po to, kai Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija pagal kompetenciją suderina Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nustatytus dokumentus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

10. Už licencijos ar laikinojo leidimo išdavimą, jų patikslinimą, licencijos ar laikinojo leidimo dublikato išdavimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, taip pat už leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ir radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, ir jo dublikato išdavimą šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytais atvejais imama valstybės rinkliava.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

11. Radioaktyviųjų medžiagų, kurios priskirtos strateginėms prekėms, importo, tranzito ir eksporto tvarką nustato Strateginių prekių kontrolės įstatymas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

12. Dėti radioaktyviųjų medžiagų į maisto produktus, žaislus, papuošalus, kosmetiką ir tokius gaminius parduoti, importuoti, eksportuoti draudžiama.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

13. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

14. Jeigu jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinyje yra branduolinių medžiagų ir dalių medžiagų, kurios ir kurių kiekiai nurodyti Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede, jų įsigijimui, turėjimui ir naudojimui licencija yra išduodama vadovaujantis Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo nuostatomis ir atskira šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyta licencija ar laikinasis leidimas šiai veiklai nėra išduodami.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

8¹ straipsnis. *Neteko galios nuo 2016-05-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8² straipsnis. *Neteko galios nuo 2016-05-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8³ straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo išdavimas

1. Asmuo, norintis gauti bet kurios šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos rūšies licenciją ar laikinąjį leidimą, turi pateikti per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamasis į licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančią instituciją licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinus dokumentus, nurodytus Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija per 30 kalendorinių dienų nuo visų tinkamai įformintų licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinų dokumentų gavimo dienos išduoda licenciją ar laikinąjį leidimą arba motyvuotai atsisako išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą ir apie tai raštu informuoja asmenį, kuris pateikė paraišką išduoti licenciją ar prašymą išduoti laikinąjį leidimą. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija turi teisę prieš išduodama licenciją ar laikinąjį leidimą, vykdydama valstybinę radiacinės saugos priežiūrą, atlikti patikrinimą ir įvertinti, ar asmuo yra pasirengęs verstis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais.

2. Jeigu asmuo pateikė ne visus ar netinkamai įformintus licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinus dokumentus, licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija ne vėliau kaip

per 5 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos raštu informuoja šį asmenį, kad gauti ne visi ar netinkamai įforminti licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtini dokumentai, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo asmens informavimo dienos terminą trūkumams pašalinti.

3. Išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą atsisakoma, jeigu:

1) pateikti ne visi ar netinkamai įforminti licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtini dokumentai ir per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nustatytą terminą trūkumai nebuvo pašalinti;

2) pateikti dokumentai neatitinka Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nustatytų reikalavimų;

3) vykdant valstybinę radiacinės saugos priežiūrą, prieš išduodant licenciją ar laikinąjį leidimą atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad asmens pasirengimas verstis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais neatitinka šio įstatymo reikalavimų;

4) nesumokėta valstybės rinkliava.

4. Atsakymo dėl licencijos ar laikinojo leidimo išdavimo nepateikimas nelaikomas licencijos ar laikinojo leidimo išdavimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

8⁴ straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo patikslinimas, dublikato išdavimas, galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Licencija ar laikinasis leidimas patikslinami Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nurodytais atvejais. Apie pasikeitusius duomenis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo pranešti licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo dienos ir pateikti prašymą patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija, išnagrinėjusi licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo pateiktą informaciją apie duomenų pasikeitimą ir prašymą patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų gavimo dienos priima sprendimą dėl licencijos ar laikinojo leidimo patikslinimo ir apie tai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo dėl licencijos ar laikinojo leidimo patikslinimo priėmimo raštu praneša asmeniui, pateikusiam prašymą patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija, nustačiusi, kad pateikta informacija apie duomenų pasikeitimą yra netiksli arba klaidinga, nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo pateikimo asmeniui dienos terminą trūkumams pašalinti. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija atsisako patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą, jeigu per nustatytą terminą trūkumai nebuvo pašalinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

2. Asmuo, praradęs licencijos ar laikinojo leidimo originalą, taip pat licencijos ar laikinojo leidimo sugadinimo atveju pateikia per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamasis į licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančią instituciją prašymą išduoti licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija, išnagrinėjusi licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo prašymą išduoti licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos išduoda licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

3. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas sustabdomas, jeigu:

1) vykdant veiklą pažeidžiami radiacinės saugos ar jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių

fizinės saugos reikalavimai, dėl kurių kyla grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, daroma žala aplinkai;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nustatyta tvarka laiku ir išsamiai neinformavo licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos apie įvykusį radiologinį incidentą ar avariją ir nesiėmė priemonių, kad būtų pašalintas jų kenksmingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai bei padariniai;

3) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka įspėtas dėl radiacinę saugą ir (ar) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nurodytą terminą šių pažeidimų nepašalina;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

4) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pats kreipiasi su prašymu sustabdyti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą.

4. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pateikia licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai:

1) prašymą panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą;

2) dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančius, kad radiacinę saugą ir (ar) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai ir (ar) trūkumai, dėl kurių sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas, pašalinti (išskyrus šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą atvejį).

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

5. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nusprendžia nutraukti veiklą ir raštu kreipiasi į licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančią instituciją su prašymu panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nurodytą laiką nepašalina pažeidimų, dėl kurių šio straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytais pagrindais sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas;

3) juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, baigėsi likvidavimo būdu, fizinis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, mirė.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8⁵ straipsnis. Paraiškos dėl leidimo vežti radioaktyviąsias medžiagas nagrinėjimas

1. Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamai įformintos paraiškos dėl leidimo vežti radioaktyviąsias medžiagas gavimo dienos sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatyta tvarka išduoda leidimą vežti radioaktyviąsias medžiagas arba motyvuotai atsisako išduoti tokį leidimą ir apie tai raštu informuoja paraišką pateikusį asmenį.

2. Jeigu asmuo pateikė netinkamai įformintą paraišką dėl leidimo vežti radioaktyviąsias medžiagas, Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos raštu informuoja šį asmenį, kad gauta netinkamai įforminta paraiška, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo šio asmens informavimo dienos terminą trūkumams pašalinti.

3. Išduoti leidimą vežti radioaktyviąsias medžiagas atsisakoma, jeigu:

1) pateikta netinkamai įforminta paraiška ir per Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatytą terminą trūkumai nebuvo pašalinti;

2) nesilaikoma sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtinto teisės akto, reglamentuojančio radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimą į Lietuvos Respubliką, išvežimą iš jos, vežimą tranzitu ir vežimą šalies viduje, reikalavimų;

3) nesumokėta valstybės rinkliava.

4. Atsakymo dėl leidimo vežti radioaktyvias medžiagas išdavimo nepateikimas nelaikomas leidimo vežti radioaktyvias medžiagas išdavimu.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

8⁶ straipsnis. Paraiškos dėl leidimo vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, nagrinėjimas

1. Kai numatoma išvežti iš Lietuvos Respublikos radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, Radiacinės saugos centras tinkamai užpildytą paraišką per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba kai buvo tiesiogiai kreiptasi į Radiacinės saugos centrą dienos išsiunčia valstybės, į kurią vežamos radioaktyviosios atliekos, susidariusios nebranduolinio kuro ciklo metu, įgaliojamajai institucijai ir tranzito valstybių įgaliosioms institucijoms sutikimui gauti. Radiacinės saugos centras, gavęs valstybės, į kurią vežamos radioaktyviosios atliekos, susidariusios nebranduolinio kuro ciklo metu, įgaliosios institucijos ir tranzito valstybių įgaliojamųjų institucijų sutikimą, per 30 kalendorinių dienų nuo tokių sutikimų gavimo dienos išduoda leidimą vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, arba motyvuotai atsisako išduoti tokį leidimą ir apie tai raštu praneša asmeniui, kuris pateikė paraišką, valstybės, į kurią vežamos radioaktyviosios atliekos, susidariusios nebranduolinio kuro ciklo metu, įgaliojamajai institucijai ir tranzito valstybių įgaliosioms institucijoms. Jeigu asmuo pateikė netinkamai įformintą paraišką, Radiacinės saugos centras ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos raštu informuoja šį asmenį, kad gauta netinkamai įforminta paraiška, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo šio asmens informavimo dienos terminą trūkumams pašalinti.

2. Kai numatoma įvežti į Lietuvos Respubliką radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, arba vežti jas tranzitu per Lietuvos Respubliką, Radiacinės saugos centras per 20 kalendorinių dienų nuo tinkamai įformintos paraiškos gavimo iš radioaktyviųjų atliekų, susidariusių nebranduolinio kuro ciklo metu, kilmės valstybės (toliau – kilmės valstybė) įgaliosios institucijos dienos kilmės valstybės įgaliojamajai institucijai išsiunčia paraiškos gavimo patvirtinimą, o tranzito valstybių įgaliosioms institucijoms – jo kopiją. Radiacinės saugos centras ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo paraiškos gavimo patvirtinimo dienos praneša kilmės valstybės įgaliojamajai institucijai apie savo sutikimą leisti įvežti į Lietuvos Respubliką radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, ar vežti jas tranzitu per Lietuvos Respubliką arba specialiąsias sąlygas, kurias būtina įvykdyti, kad būtų duotas sutikimas, ar atsisako duoti sutikimą. Radiacinės saugos centras gali prašyti kilmės valstybės įgaliosios institucijos pratęsti šį terminą ne ilgiau kaip vienam mėnesiui savo pozicijai pareikšti.

3. Kai numatoma vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, šalies viduje, Radiacinės saugos centras per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamai įformintos paraiškos gavimo per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba kai buvo tiesiogiai kreiptasi į Radiacinės saugos centrą dienos išduoda leidimą vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, arba motyvuotai atsisako išduoti tokį leidimą ir apie tai raštu informuoja paraišką pateikusį asmenį. Jeigu asmuo pateikė netinkamai įformintą paraišką, Radiacinės saugos centras ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos raštu informuoja šį asmenį, kad gauta netinkamai įforminta paraiška, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo šio asmens informavimo dienos terminą trūkumams pašalinti.

4. Išduoti leidimą vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, atsisakoma, jeigu:

1) pateikta netinkamai įforminta paraiška ir per Radiacinės saugos centro nustatytą terminą trūkumai nebuvo pašalinti;

2) nesilaikoma sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtinto teisės akto, reglamentuojančio radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimą į Lietuvos Respubliką, išvežimą iš jos, vežimą tranzitu ir vežimą šalies viduje, reikalavimų;

3) nesumokėta valstybės rinkliava.

5. Atsakymo dėl leidimo vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimo nepateikimas šio straipsnio 1 ar 3 dalyse nurodytais atvejais nelaikomas leidimo vežti radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimu.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

9 straipsnis. Neteko galios nuo 2011-10-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

KETVIRTASIS SKIRSNIS RADIACINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

10 straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo pareigos

Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo:

1) užtikrinti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių sąrašo sudarymą, tinkamą jų techninę būklę ir fizinę saugą bei saugų naudojimą ir teisės aktų nustatyta tvarka perduoti informaciją apie turimus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrui;

2) kiek įmanoma mažinti darbuotojų, gyventojų ir aplinkos apšvitą, imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų išvengta nepagrįstos apšvitos;

3) jeigu ten, kur verčiamasi veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, lankosi gyventojai arba laikinai dirba kitų įmonių, įstaigų ar organizacijų darbuotojai, užtikrinti šių asmenų saugą pagal šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

4) skirti parengtus atsakingus asmenis arba steigti atitinkamus padalinius šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams įgyvendinti ir jų įgyvendinimo priežiūrai;

5) užtikrinti, kad darbuotojai atitiktų teisės aktuose, normatyviniuose techniniuose dokumentuose ir licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo vidaus darbo tvarką reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus;

6) atlikti darbuotojų apšvitos ir darbo vietų stebėseną (monitoringą) teisės aktų nustatyta tvarka;

7) teisės aktų nustatyta tvarka teikti Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrui duomenis apie darbuotojus;

8) savo iniciatyva ar įgaliotų valstybės institucijų reikalavimu nutraukti veiklą, neatitinkančią radiacinę saugą ir (ar) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;

9) atiduoti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui sutvarkyti kaip radioaktyvias atliekas arba grąžinti tiekėjui netinkamus naudoti arba nebenaudojamus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ar tuos jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, kuriuos, įvertinus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių techninę būklę ir veiklos pobūdį bei nustačius, kad veikla su šiais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais toliau nebegali būti saugiai vykdoma, licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija reikalauja sutvarkyti kaip radioaktyvias atliekas arba grąžinti tiekėjui;

10) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlikti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo aplinkos monitoringą;

11) neviršyti teisės aktų nustatytų radionuklidų išmetimo į aplinką normų ir imtis visų pagrįstų priemonių kiek įmanoma sumažinti radionuklidų išmetimą;

12) teikti licenciją ar laikinąjį leidimą išdavusiai institucijai (jai pareikalavus) objektyvią informaciją apie veiklos sąlygas, gaminamus ar įvežamus į Lietuvos Respubliką, parduodamus Lietuvos Respublikoje, išvežamus iš Lietuvos Respublikos gaminius su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

13) imtis radiologinio incidento ar avarijos prevencijos priemonių, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka laiku ir išsamiai informuoti Lietuvos Respublikos gyventojus bei valstybės ir savivaldybių institucijas apie galimą veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais pavojų, taip pat, įvykus radiologiniam incidentui ar avarijai, imtis veiksmų ir priemonių, kad būtų pašalintos žalingo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai priežastys ir padariniai, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atlyginti žalą, padarytą žmonių sveikatai ir aplinkai dėl radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo;

14) teisės aktų nustatyta tvarka paženklinti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir kontenerius, kuriuose laikomi jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, ir pateikti jų naudotojams informaciją apie apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės;

15) jeigu šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę parduoti ar perduoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius kitam asmeniui, įsitikinti, kad asmuo, kuriam parduodami ar perduodami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, turi licenciją ar laikinąjį leidimą verstitis atitinkama šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, jeigu tokiai veiklai negali būti taikomos šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalies nuostatos;

16) prieš skirdamas konkretų fizinį asmenį, atsakingą už I, II, III pavojingumo kategorijų uždaryjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, naudojamus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinę saugą, ar priimdamas tokį asmenį į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, naudojamus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kreiptis į Radiacinės saugos centrą dėl šio asmens tinkamumo dirbti šį darbą patikrinimo organizavimo. Prieš skiriant konkretų fizinį asmenį, atsakingą už I, II, III pavojingumo kategorijų uždaryjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, naudojamų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinę saugą, šis fizinis asmuo privalo būti patikrintas Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme nustatyta tvarka dėl teisės be palydos patekti į branduolinės energetikos objektų apsaugos zonas, išskyrus riboto patekimo zoną. Prieš priimant fizinį asmenį į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, naudojamus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, šis fizinis asmuo turi būti patikrintas Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme nustatyta tvarka dėl teisės dalyvauti vežant branduolinio kuro ciklo medžiagas;

17) neskirti konkretaus asmens, atsakingo už I, II, III pavojingumo kategorijų uždaryjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, naudojamus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, fizinę saugą, ir nepriimti tokio asmens į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, naudojamus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, jeigu šiam asmeniui nėra suėję 18 metų, šis asmuo turi neišnykusį arba nepanaikintą teistumą už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus arba nusikaltimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, visuomenės saugumui, susijusius su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, sprogstamosiomis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba karine įranga, ar kuriam taikomos prevencinio poveikio priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymą, ar yra kitų aplinkybių, dėl kurių, Policijos

departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ar Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento vertinimu, asmuo negalėtų dirbti šio darbo, serga ligomis, dėl kurių negalėtų dirbti šio darbo, yra įrašytas į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos, prižiūrimas dėl psichikos ligos ar sutrikimo, įtrauktas į Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų registrą;

18) atlikti vykdomos veiklos radiacinės saugos vertinimą;

19) jeigu licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas šio įstatymo nustatyta tvarka nesikreipia dėl licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimo arba licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas yra panaikinamas, toks asmuo privalo nedelsdamas nuosavybės teise valdomus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius, perduoti laikinai saugoti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis ir apie tai informuoti Radiacinės saugos centrą. Nuosavybės teise asmens valdomus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius, perdavus saugoti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui, jų savininkas ir toliau turi teisę Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais būdais perleisti juos valdyti nuosavybės teise asmenims, turintiems įstatymų nustatytą licenciją ar laikinąjį leidimą;

20) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka parengti, vykdyti ir atnaujinti kokybės laidavimo programas;

21) užtikrinti, kad licencijai ar laikinajam leidimui gauti parengti dokumentai ir pateikti duomenys Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka būtų atnaujinami ir pateikiami licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai ar kitoms institucijoms;

22) nustatęs jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio dingimo, vagystės, pametimo arba sugadinimo faktą, nedelsdamas apie tai informuoti licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančią instituciją;

23) užtikrinti, kad tik licencijoje ar laikinajame leidime nurodytas licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas verstųsi licencijoje ar laikinajame leidime nurodyta veikla licencijoje ar laikinajame leidime nurodytomis veiklos sąlygomis. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas neturi teisės licencijos ar laikinojo leidimo perduoti kitiems asmenims, taip pat savo vardu jų įgalioti verstis licencijoje ar laikinajame leidime nurodyta veikla;

24) atlikti kitas šiame įstatyme nustatytas pareigas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

10¹ straipsnis. Duomenų teikimas Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrui

1. Duomenis apie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir darbuotojus, išskyrus duomenis apie darbuotojus, dirbančius pas asmenis, nurodytus šios dalies 3 punkte, Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrui teisės aktų nustatyta tvarka privalo teikti:

1) asmenys, turintys licenciją;

2) asmenys, turintys laikinąjį leidimą;

3) asmenys, kurie verčiasi šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nurodyta veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuriai nereikalingi licencija ar laikinasis leidimas.

2. Vyriausybės patvirtintuose Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro nuostatuose nurodyti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų duomenys teikiami Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrui Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

11 straipsnis. Radiacinės saugos atitikties kontrolė

1. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, radiacinės saugos įrangą bei kitus įtaisus ir medžiagas, galinčius sąlygoti papildomą žmonių apšvitą, taip pat gaminius, turinčius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, galima parduoti ar naudoti tik nustačius, kad jie atitinka radiacinės saugos reikalavimus. Radiacinės saugos reikalavimų atitikties nustatymo ir kontrolės tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

2. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos įrangos bei kitų įtaisų ir medžiagų, galinčių sąlygoti papildomą žmonių apšvitą, taip pat gaminių, turinčių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos reikalavimų atitiktį, išskyrus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kontroliuoja Radiacinės saugos centras Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka, o tais atvejais, kai tokie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, radiacinės saugos įranga bei kiti įtaisai, medžiagos ir gaminiai, turintys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, gali sąlygoti papildomą įtaką aplinkai, – Radiacinės saugos centras kartu su Aplinkos apsaugos agentūra.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos įrangos bei kitų įtaisų ir medžiagų, galinčių sąlygoti apšvitą, taip pat gaminių, turinčių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos reikalavimų atitiktį verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kontroliuoja Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija teisės aktų nustatyta tvarka, o tais atvejais, kai tokie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, radiacinės saugos įranga bei kiti įtaisai, medžiagos ir gaminiai, turintys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, gali sąlygoti papildomą įtaką aplinkai, – Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija kartu su Aplinkos apsaugos agentūra.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

12 straipsnis. Darbuotojų pareigos

Darbuotojai privalo naudotis reikiama radiacinės saugos bei fizinės saugos įranga, imtis visų priemonių apsisaugoti ir apsaugoti kitus žmones arba aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

13 straipsnis. Apribojimai paaugliams, nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims dirbti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

1. Darbą, susijusį su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, gali dirbti asmenys, vyresni kaip 18 metų.

2. 16-18 metų asmenys gali atlikti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais tik turint profesinio mokymo tikslų, neviršijant Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytų apšvitos lygių.

3. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti nėščiai moteriai tokį darbą, kad vaisiaus apšvita nėštumo metu neviršytų Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyto gyventojų apšvitos lygio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

4. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti krūtimi maitinančiai moteriai tokią darbą, kad nebūtų organizmo radioaktyviojo užteršimo pavojus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

14 straipsnis. Darbuotojų sveikatos tikrinimas

1. Darbuotojams privalomas išankstinis (prieš pradedant dirbti) ir periodinis sveikatos patikrinimas. Į darbus, susijusius su jonizuojančiąja spinduliuote, asmenys gali būti priimami tik pasitikinę sveikatą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir turintys medicinos komisijos išvadą, kad sveikatos būklė jiems leidžia dirbti tokio pobūdžio darbus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

2. Jei darbuotojui konstatuoti ligos simptomai, kurie gali būti susiję su jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiu, arba konstatuotas faktas ar įtarta, kad darbuotojo apšvita viršijo nustatytus lygius, tol, kol bus iširtos ligos ar padidintos apšvitos priežastys ir aplinkybės ir Radiacinės saugos centras duos sutikimą darbuotojui tęsti darbą, darbdavys privalo suteikti kitą darbą, nesusietą su veikla, Darbo kodekso nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

3. Draudžiama dirbti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais tiems asmenims, kuriems nustatyti sveikatos pakitimai, dėl kurių jie negali dirbti tokių darbų.

15 straipsnis. Privalomasis radiacinės saugos mokymas ir instruktavimas

1. Lietuvos Respublikoje radiacinės saugos turi būti mokomi:

- 1) darbuotojai ir asmenys, atsakingi už radiacinę saugą;
- 2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai ir pagal darbo sutartis dirbantys darbuotojai, dirbantys ekstremaliųjų situacijų valdymo srityje;
- 3) darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pareigūnai, įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai ar jų įgalioti asmenys ir kiti asmenys, kurių darbas (veikla) susijęs (susijusi) su paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų aptikimu.

2. Darbdaviai privalo savo lėšomis organizuoti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymą. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų asmenų, išskyrus asmenis, vykdančius branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, ir šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymas organizuojamas sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančių asmenų radiacinės saugos mokymas organizuojamas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatyta tvarka. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymas vykdomas Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Darbdaviai privalo instruktuoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbuotojus radiacinės saugos klausimais juos priimdami į darbą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, perkeldami į kitą darbą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, pradėję naudoti naujas ar modernizuotas darbo priemones, pradėję naudoti naujas technologijas, keisdami darbo organizavimą, darbo sąlygas, susijusias su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, taip pat pakeitus ar priėmus naujus radiacinę saugą ar jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančius teisės aktus.

4. Darbdaviams draudžiama pavesti dirbti su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams, kurie nėra išklause privalomojo radiacinės saugos mokymo kurso ar neinstruktuoti radiacinės saugos klausimais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

15¹ straipsnis. Fizinių asmenų atestavimas

1. Fizinis asmuo gali mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus asmenis, išskyrus asmenis, vykdančius branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, ir šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus asmenis tik turėdamas Radiacinės saugos centro sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka išduotą asmens, turinčio teisę mokyti radiacinės saugos, atestavimo pažymėjimą (toliau – atestavimo pažymėjimas). Fizinis asmuo gali mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančius asmenis tik turėdamas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos jos nustatyta tvarka išduotą atestavimo pažymėjimą. Šie reikalavimai netaikomi Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės piliečiui, kitam fiziniam asmeniui, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turinčiam kitos valstybės narės įgaliotosios institucijos išduotą dokumentą, įrodantį, kad jis turi teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis.

2. Fizinis asmuo, siekiantis įgyti teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis (išskyrus Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietį, kitą fizinį asmenį, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turintį kitos valstybės narės įgaliotosios institucijos išduotą dokumentą, įrodantį, kad jis turi teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis), turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą technologijos, fizinių ar biomedicinos mokslų studijų srities išsilavinimą;

2) turėti ne mažesnę kaip 5 metų darbo patirtį radiacinės saugos srityje, kai fizinis asmuo siekia įgyti teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais vykdančius asmenis;

3) būti išlaikęs egzaminą pagal atitinkamai sveikatos apsaugos ministro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtintame radiacinės saugos mokymo temų sąraše nurodytas temas.

3. Fizinis asmuo, siekiantis įgyti teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis, turi pateikti per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamasis į atitinkamai Radiacinės saugos centrą ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją prašymą dėl atestavimo ir atestavimui būtinus dokumentus, nustatytus sveikatos apsaugos ministro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko.

4. Atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija per 30 kalendorinių dienų nuo visų tinkamai įformintų atestavimui būtinų dokumentų gavimo dienos atestuoja fizinį asmenį, siekiantį įgyti teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis, ir išduoda atestavimo pažymėjimą arba motyvuotai atsisako išduoti atestavimo pažymėjimą ir apie tai raštu informuoja fizinį asmenį, kuris pateikė prašymą dėl atestavimo. Jeigu fizinis asmuo pateikė netinkamai įformintus atestavimui būtinus dokumentus, atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo atestavimui būtinų dokumentų gavimo dienos raštu informuoja šį fizinį asmenį, kad gauti netinkamai įforminti atestavimui būtinai dokumentai, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo šio fizinio asmens informavimo dienos terminą trūkumams pašalinti. Atestuotam fiziniam asmeniui atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija neterminuotam laikui išduoda atestavimo pažymėjimą.

5. Atestavimo pažymėjimą išduoti atsisakoma, jeigu:

1) pateikti ne visi ar netinkamai įforminti šio straipsnio 3 dalyje nurodyti atestavimui būtinai dokumentai ir per atitinkamai Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatytą terminą trūkumai nebuvo pašalinti;

2) fizinis asmuo neišlaikė egzamino pagal atitinkamai sveikatos apsaugos ministro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko patvirtintame radiacinės saugos mokymo temų sąrašė nurodytas temas.

6. Fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą, turi:

1) mokytis tomis temomis, kurios nurodytos jo atestavimo pažymėjime;

2) laikytis radiacinės saugos mokymo programoje nurodytų programų temų turinio ir minimalios trukmės reikalavimų;

3) tobulinti kvalifikaciją atestavimo pažymėjime nurodytomis temomis ir kas 5 metus pateikti atitinkamai Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus ar informaciją, nustatytus atitinkamai sveikatos apsaugos ministro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko.

7. Fizinis asmuo, praradęs ar sugadinęs atestavimo pažymėjimą, pateikia per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą arba tiesiogiai kreipdamasis į atitinkamai Radiacinės saugos centrą ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją prašymą išduoti atestavimo pažymėjimo dublikatą. Atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekcija galiojančio atestavimo pažymėjimo dublikatą išduoda ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

8. Atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekcija, nustatę, kad fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą, nepateikė atitinkamai Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų ar informacijos šio straipsnio 6 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, raštu įspėja fizinį asmenį, turintį atestavimo pažymėjimą, apie galimą atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą, ir nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų nuo įspėjimo apie galimą atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą gavimo dienos terminą pažeidimui pašalinti. Fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą, per nustatytą terminą pašalinęs šioje dalyje nurodytą pažeidimą, turi apie tai per 5 darbo dienas nuo pažeidimo pašalinimo dienos raštu pranešti atitinkamai Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai ir pateikti dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančius, kad šioje dalyje nurodytas pažeidimas pašalintas.

9. Atitinkamai Radiacinės saugos centras ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekcija raštu įspėja fizinį asmenį, turintį atestavimo pažymėjimą, apie galimą atestavimo pažymėjimo galiojimo panaikinimą, jeigu nustato, kad fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą:

1) mokė temomis, nenurodytomis jo atestavimo pažymėjime;

2) nesilaikė radiacinės saugos mokymo programoje nurodytų programų temų turinio ar minimalios trukmės reikalavimų.

10. Atestavimo pažymėjimo galiojimas sustabdomas, jeigu fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą:

1) įspėtas apie galimą atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą dėl šio straipsnio 8 dalyje nurodyto pažeidimo, per atitinkamai Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatytą terminą šio pažeidimo nepašalina arba nepraneša atitinkamai Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai apie pažeidimo pašalinimą;

2) raštu kreipiasi į atitinkamai Radiacinės saugos centrą ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją su prašymu sustabdyti atestavimo pažymėjimo galiojimą.

11. Atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą, pateikia atitinkamai Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai:

- 1) prašymą panaikinti atestavimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą;
- 2) dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančius, kad pažeidimai, dėl kurių sustabdytas atestavimo pažymėjimo galiojimas, pašalinti (išskyrus šio straipsnio 10 dalies 2 punkte nurodytą atvejį).

12. Atestavimo pažymėjimo galiojimas panaikinamas, jeigu fizinis asmuo, turintis atestavimo pažymėjimą:

- 1) raštu kreipiasi į atitinkamai Radiacinės saugos centrą ar Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją su prašymu panaikinti atestavimo pažymėjimo galiojimą;

- 2) per atitinkamai Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatytą terminą nepašalina pažeidimo, dėl kurio šio straipsnio 10 dalies 1 punkte nustatytu pagrindu sustabdytas atestavimo pažymėjimo galiojimas;

- 3) pakartotinai per metus nuo įspėjimo apie galimą atestavimo pažymėjimo galiojimo panaikinimą gavimo dienos padarė tą patį šio straipsnio 9 dalyje nurodytą pažeidimą;

- 4) mirė.

13. Atitinkamai Radiacinės saugos centras ir Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija fizinių asmenų, turinčių galiojantį atestavimo pažymėjimą, sąrašą skelbia savo interneto svetainėje.

14. Ūkio subjektai, vykdantys privalomąją radiacinės saugos mokymą, privalo užtikrinti, kad šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodyti asmenys radiacinės saugos būtų mokomi tik fizinių asmenų, turinčių galiojantį atestavimo pažymėjimą arba kitos valstybės narės įgaliotosios institucijos išduotą dokumentą, įrodantį, kad jie turi teisę mokyti radiacinės saugos šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus asmenis, pagal galiojančias radiacinės saugos mokymo programas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

16 straipsnis. Užsienio valstybių informavimas

Užsienio valstybėms teikiamos informacijos apie radiacinės saugos būklę Lietuvos Respublikoje mastą ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir kiti teisės aktai.

PENKTASIS SKIRSNIS

RADIOAKTYVIOSIOS ATLIEKOS IR NENAUDOJAMI JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS GENERATORIAI

17 straipsnis. Radioaktyviosios atliekos

Radioaktyviosios atliekos turi būti surenkamos, rūšiuojamos, apdorojamos, laikomos, perdirbamos, transportuojamos, saugomos, nukenksminamos, laidojamos arba išmetamos į aplinką laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

18 straipsnis. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių eksploatacijos baigimas

1. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių eksploatacijos baigimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota institucija.

2. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo užtikrinti, kad jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai, baigus jų eksploataciją, būtų nepavojingi žmonių sveikatai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MAISTO PRODUKTŲ SĄLYGOTOS APŠVITOS RIBOJIMAS

19 straipsnis. Maisto produktų, pašarų, geriamojo vandens, dirvožemio radioaktyviojo užterštumo valstybinė ekspertizė ir kontrolė

1. Leistinas maisto produktų, geriamojo vandens bei pašarų, galinčių įtakoti maisto produktų taršą, radioaktyviojo užterštumo normas ir šios taršos valstybinės ekspertizės bei kontrolės tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota institucija.

2. Dirvožemio, galinčio daryti įtaką maisto produktų ir geriamojo vandens kokybei, radioaktyviojo užterštumo, atsiradusio dėl radiologinės ar branduolinės avarijos, leistinas normas ir kontrolės, ar atitinka normas, tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija, suderinusi su Aplinkos ministerija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, Žin., 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

3. Maisto žaliavas, maisto produktus, geriamąjį vandenį ir besiliečiančias su jais medžiagas ir įrenginius, kurie neatitinka radiacinės saugos reikalavimų, gaminti, įvežti, išvežti, vežti tranzitu, perdirbti, realizuoti Lietuvos Respublikoje draudžiama.

SEPTINTASIS SKIRSNIS GAMTINĖS SPINDULIUOTĖS APŠVITOS RIBOJIMAS

20 straipsnis. Gamtinė spinduliuotė ir jos leistini lygiai

1. Gyventojų ir darbuotojų apšvitą, kurią lemia gamtinė spinduliuotė statiniuose, darbo vietose bei aplinkoje, reglamentuoja Sveikatos apsaugos ministerija.

2. Gamtinės spinduliuotės matavimų statiniuose ir darbo vietose bei duomenų apibendrinimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija, o gamtinės spinduliuotės matavimų aplinkoje – Aplinkos ministerija. Aplinkos radiologinis monitoringas organizuojamas ir atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu.

3. Veiklų, kurių metu naudojamos arba gali susidaryti medžiagos, turinčios gamtinių radionuklidų, kurių kiekis gali sąlygoti apšvitą, viršijančią teisės aktų nustatytas gyventojų apšvitos ribines dozes, sąrašą ir informacijos apie vertimąsi ar planavimą verstis tokia veikla pateikimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Asmenys, kurie verčiasi ar planuoja verstis veikla, nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, apie tai turi pranešti Radiacinės saugos centrui Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

21 straipsnis. Gamtiniai radionuklidai statybos produktuose

1. Statybos produktų, kuriuos privaloma radiologiškai ištirti, sąrašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su Aplinkos ministerija. Leidžiamuosius radionuklidų aktyvumo rodiklius statybos produktuose nustato sveikatos apsaugos ministras.

2. Sveikatos apsaugos ministerija organizuoja atrankinius radono tūrinių aktyvumų statiniuose ir darbo vietose tyrimus. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija organizuoja atrankinius radono tūrinių aktyvumų tyrimus branduolinės energetikos objektų aikštelėse esančiuose statiniuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

AŠTUNTASIS SKIRSNIS MEDICININĖS IR NEMEDICININĖS APŠVITOS PROCEDŪRŲ RADIACINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

22 straipsnis. Medicininės ir nemedicininės apšvitos procedūrų radiacinės saugos

reikalavimai

1. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, kurie verčiasi medicininę apšvita lemiančia veikla, turi imtis priemonių, kad naudojama įranga, medžiagos, pagalbinės priemonės atitiktų nustatytus radiacinės saugos reikalavimus, darbuotojai turėtų reikiamą kvalifikaciją ir būtų sukurtos ir įgyvendinamos kokybės laidavimo programos, o pacientų apšvita būtų kuo mažesnė ir registruojama Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

2. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai gali būti naudojami asmens sveikatos priežiūros ar medicinos, biomedicinos moksliniuose tyrimuose su žmonėmis tik tuo atveju, jeigu pacientas ar tiriamasis iš anksto informuojamas apie šių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimo tikslą ir galimus padarinius sveikatai ir sutinka būti tiriamas ar gydomas naudojant šiuos jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius. Prieš atliekant su žmonėmis medicinos, biomedicinos mokslinius tyrimus, kurių metu naudojama apšvita, turi būti gautas leidimas, kurį išduoda Lietuvos bioetikos komitetas, suderinęs su Radiacinės saugos centru.

3. Profilaktinių tyrimų, kurių metu naudojama medicininė apšvita, tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Skenavimo įrangą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, skirtą nustatyti žmogaus kūne ar ant jo paslėptus daiktus, naudoti Lietuvos Respublikoje galima tik tuo atveju, kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tokios įrangos naudojimo.

5. Gyventojas turi teisę atsisakyti medicininės ar nemedicininės apšvitos procedūrų, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai toks atsisakymas nėra galimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

DEVINTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ

23 straipsnis. Atsakomybė už teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės saugos ir (ar) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinės saugos reikalavimus, pažeidimus

Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę radiacinę saugą ir (ar) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančius teisės aktus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

24 straipsnis. Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių tarptautinių sutarčių ar jų atskirų nuostatų radiacinės saugos klausimais sudarymo pagrindai

1. Tarptautinės sutartys, nustatančios santykius Lietuvoje radiacinės saugos klausimais, sudaromos vadovaujantis tarptautinės teisės principais bei normomis ir Lietuvos Respublikos įstatymais, reglamentuojančiais tarptautinių sutarčių sudarymo tvarką.

2. Rengiant Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar atskirų jų nuostatų, susijusių su valstybės radiacinės saugos klausimais, projektus, privalo dalyvauti Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Radiacinės saugos centro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir Vidaus reikalų ministerijos įgalioti atstovai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

3. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys numato kitokias nuostatas negu šis įstatymas, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis. *Neteko galios nuo 2011-10-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19)*, i. k. 1111010ISTA0XI-1540

26 straipsnis. *Neteko galios nuo 2011-10-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19)*, i. k. 1111010ISTA0XI-1540

27 straipsnis. *Neteko galios nuo 2011-10-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19)*, i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 9, 11 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 8-1, 8-2, 8-3 ir 8-4 straipsniais įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 81, 82, 83, 84, 10, 11, 12, 20, 21, 22 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo 7-1, 10-1 straipsniais ir 9, 25, 26, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2190](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20893

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 2, 6, 7, 7-1, 8, 8-3, 8-4, 10, 11, 15, 21, 23 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 8-5, 8-6, 15-1 straipsniais ir 8-1, 8-2 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas